

Posudok oponenta na súbor prác doc. Mgr. Zuzany Strakovej, PhD.

k vymenúvaciemu konaniu za profesora v študijnom odbore 2.1.32 cudzie jazyky a kultúry

Dňa 27. júna 2018 som bola dekanom Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove – p. prof. PhDr. Vasilom Gluchmanom, CSc. – vymenovaná za oponentku na vymenúvacie konanie pani doc. Mgr. Zuzany Strakovej, PhD. za profesorku v študijnom odbore 2.1.32 cudzie jazyky a kultúry. Zároveň s týmto menovaním mi boli doručené komplexne spracované materiály (vedecko-pedagogická charakteristika uchádzačky vrátane prehľadu plnenia scientometrických kritérií, charakteristika najvýznamnejších vedeckých výsledkov a výstupov, prehľad o pedagogickej a vzdelávacej činnosti a i). Po preskúmaní týchto doručených podkladov som dospela k presvedčeniu, že všetky predložené podklady uchádzačky sú náležité spracované, hodnoverné, adekvátne kategorizované.

Osobnostný rast a pedagogická činnosť:

Doc. Z. Straková úspešne absolvovala v r. 2000 doktorandské štúdium v odbore teória vyučovania predmetov všeobecnovzdelávacej a odbornej povahy, špecializácia: teória vyučovania cudzích jazykov (s prácou *Kultúrne a didaktické aspekty učebnice anglického jazyka*) a v roku 2004 habilitačné konanie v odbore pedagogika (s prácou *Vedíme žiakov k samostatnosti – Rozvíjanie autonómneho učenia vo vyučovaní anglického jazyka*), oba na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Svoje odborné a pedagogicko-výskumné kompetencie si rozširovala a prehľbovala aj počas niekoľkých zahraničných stáží na UK V Prahe, ako aj na Herriot-Watt University Edinburgh a London University vo Veľkej Británii.

Doc. Straková pôsobí v pozícii docentky 14 rokov, od r. 2010 na Inštitúte anglistiky a amerikanistiky na Filozofickej fakulte PU v Prešove, a to v dvoch študijných odboroch: 1.1.1 učiteľstvo akademických predmetov (anglický jazyk a literatúra) a 2.1.32 cudzie jazyky a kultúry (anglický jazyk a anglofónne kultúry). Ako jeden z troch profesorov/docentov sa venuje Mgr. učiteľstvu anglického jazyka a literatúry a učiteľstvu anglického jazyka a literatúry (v kombinácii) v rámci študijného odboru 1.1.1 učiteľstvo akademických predmetov, garantuje aj PhD. štúdium a habilitačné plus vymenúvacie konania v študijnom odbore 2.1.32 cudzie jazyky a kultúry. V rámci týchto študijných programov sa v súčasnosti venuje výučbe viacerých predmetov, najmä didaktike anglického jazyka mladšieho školského veku, rozvíjaniu jazykových kompetencií, vyučovaniu žiakov so špecifickými učebnými potrebami. V rámci PhD. programu vyučuje vysokoškolskú didaktiku, lingvodidaktiku a interkultúrne aspekty cudzojazyčného vzdelávania. Doc. Straková pôsobí od r. 2006 vo fakultnej Vedeckej rade na Prešovskej univerzite v Prešove (najskôr FHPV a potom FF), od r. 2011 v Rade pre vonkajšie vzťahy a v Rade pre rozvoj na PU v Prešove.

Ako vyplýva aj z údajov v predchádzajúco odseku, pedagogická činnosť inaugurantky sa doposiaľ zameriavala na niekoľko oblastí, týkajúcich sa cudzích jazykov a kultúr: a) osvojovanie si cudzieho jazyka v ranom veku a výučba cudzieho jazyka v primárnom vzdelávaní; b) vplyv rozvíjania čitateľskej gramotnosti na cudzojazyčnú recepciu a produkciu; c) vplyv e-learningu na osvojovanie si cudzieho jazyka; d) autonómia učiaceho

sa a metakognícia ako seba-regulačný aspekt komunikatívnej kompetencie v cudzom jazyku.

Pre slovenskú lingvodidaktiku je mimoriadnym prínosom činnosť doc. Strakovej v oblasti vyučovania a osvojovania si cudzieho jazyka v mladšom školskom veku, ktorých teoretické princípy dôsledne overovala v reálnej praxi a transformovala do podoby súčasnej modernej didaktiky výučby cudzích jazykov pre stupeň ISCED1, a to ako na základe analýzy niekoľkoročných skúseností s vlastnou implementáciou výučby anglického jazyka na 1. st. ZŠ, tak aj 'mravenčou' pedagogickou činnosťou so študentami – budúcimi učiteľmi 1. st. ZŠ. Mimoriadne sa angažovala v príprave učebníc/ učebných materiálov pre účel prípravy študentov – budúcich učiteľov. To je evidentné z jej autorstva/spoluautorstva najmä 6 vysokoškolských učebníc, 4 skrípt a viacerých kapitol v učebniciach. Doteraz viedla 53 bakalárskych a diplomových prác, viedla a vedie úctyhodný počet doktorandov (12 – z toho 7 už štúdium úspešne ukončili). Je aktívne zangažovaná tiež do ďalšieho vzdelávania učiteľov angličtiny, a to v rámci rôznych vzdelávacích inštitúcií. Doc. Straková je členkou niekoľkých odborových komisií pre doktorandské štúdium a komisií pre záverečné skúšky.

Vedecko-výskumná a publikačná činnosť:

Hĺbka záberu vedecko-výskumnej činnosti doc. Strakovej svedčí o tom, že svoje nadobudnuté vzdelanie, najmä svoje bohaté zahraničné skúsenosti, poznatky a kontakty pretavila do zmysluplného empirického skúmania ňou zvolených predmetných javov v slovenských podmienkach.

Doc. Strakovú pokladám za veľmi aktívnu výskumníčku, ktorá mnohonásobne prekračuje kritériá na profesora v počte riešených a vedených výskumných VEGA a KEGA projektov. Viedla doposiaľ 6 grantových projektov, okrem toho pôsobila ako spoluriešiteľka v ďalších 11 projektoch, momentálne tiež rieši výskumný projekt. Výsledky svojej vedecko-výskumnej činnosti prezentovala na 21 vedeckých konferenciách v zahraničí (z toho 6 pozvaných referátov) a 31 v SR (z toho 8 pozvaných referátov), ako aj počas rôznych ďalších prednášok (ďalších 42).

Vedecko-výskumná činnosť doc. Strakovej sa týka - ako sama uvádza v charakteristike svojich vedeckých výsledkov, nasledujúcich oblastí: a) kultúrny a didaktický transfer v rámci učebných materiálov, čím otvorila priestor pre kritickú diskusiu o rôznych existujúcich, najmä importovaných učebniciach cudzích jazykoch do SR a pripravila seriózny základ pre tvorbu kultúrne relevantných učebných textov; b) oblasť osvojovania si cudzieho jazyka, a to predovšetkým deťmi mladšieho školského veku – týmto svojím záberom významne ovplyvnila vývoj výučby tohto predmetu už ako povinného predmetu v primárnom vzdelávaní v SR, pripraviac základné východiská, nevyhnutné pre kvalitnú prípravu budúcich učiteľov; c) otvorila výskumne aj dovtedy nepreskúmanú oblasť sebariadeného učebného prístupu a autonómneho učenia sa v rámci učenia sa cudzích jazykov, empiricky, teoreticky aj metodicky – cez zavádzanie portfólií ako súčasti rozvoja reflexie budúcich učiteľov; d) veľký priestor venuje otázke, ktorá rezonuje ako vo výučbe materinského tak aj cudzích jazykov, a tou je čitateľská gramotnosť, v prípade cudzích jazykov jej vplyv na rozvoj ďalších cudzojazyčných kompetencií; a napokon e) vysokoškolskej didaktike v kontexte rastúceho vplyvu moderných technológií ako aj

v kontexte výučby jazykov. Tieto témy sa odrážajú aj v bohatej vedeckej škole inaugurantky – v témach a projektoch, do ktorých zapája svojich doktorandov.

Analýza predložených dokumentov o projektovej a vedecko-výskumnej činnosti doc. Strakovej mi umožňuje konštatovať, že okrem samotných výsledkov tejto činnosti mimoriadnou pridanou hodnotou jej činnosti je to, že dokázala byť vždy takpovediac „na pulze dňa“, vyciťovať najpálčivejšie témy, nielen klasické, ale aj prichádzajúce trendy, práve sa objavujúce napätia, problémy, deficity a potreby seriózneho výskumu.

Svoje vedecké výstupy prezentovala doc. Straková ako autorka, resp. spoluautorka v 6 monografiách, čo predstavuje trojnásobné prekročenie stanovených kritérií. Čo sa týka autorstva výstupov kategórie A, autorka publikovala 3 vedecké štúdie v publikáciách registrovaných v databáze Scopus. Prekračuje aj počet vedeckých štúdií vo vedeckých monografiách, časopisoch a zborníkoch. Vyše dvojnásobne prekračuje počet predpísaných citácií, má 61 citácií v zahraničných časopisoch/monografiách, 21 citácií registrovaných v publikáciách registrovaných v citačných indexoch. Okrem nich má autorka ešte ďalších 16 ohlasov (z toho 6 v karentovaných časopisoch) na publikáciu zatiaľ neevidovanú UK PU v Prešove (ich zoznam som obdržala ako súčasť inauguračného portfólia). Prínos pre rozvoj vedy v činnosti doc. Strakovej treba vidieť aj v jej členstve v redakčných radách 3 vedeckých časopisov, vo Vedeckej rade ASPA Publishing či v Komisii KEGA.

Expertízna a posudzovateľská činnosť:

Doc. Straková posudzovala 9 knižných publikácií v SR a v ČR, 19 dizertačných prác a 3 habilitačné práce, vypracovala 14 posudkov pre medzinárodné časopisy a ďalej vyše 40 posudkov projektov KEGA, VEGA a APVV.

Vyhodnotenie uchádzačky ako vedeckej a pedagogickej osobnosti

Na základe komplexnej analýzy diela doc. Mgr. Zuzany Strakovej si dovoľím konštatovať, že pedagogická, vedecko-výskumná a všestranná odborná činnosť inaugurantky - doc. Mgr. Zuzane Strakovej, PhD. pôsobiacej na Prešovskej univerzite v Prešove - jednoznačne poukazuje na to, že sa stretávame s profesionálne aj ľudsky vyzretou osobnosťou, vhodnou adeptkou pre titul *profesorka*. Do plnej miery to potvrdzujú aj moje vlastné skúsenosti zo spolupráce s inaugurantkou najmä v rámci niekoľkých medzinárodných vedeckých konferencií a workshopov. Uchádzačka o vymenúvacie konanie spĺňa a v mnohých ohľadoch prekračuje požadované kvantitatívne kritériá a kvalitatívne preukazuje náležitosti vyžadované k získaniu akademického titulu profesorka v študijnom odbore cudzie jazyky a kultúry.

Záver:

Odporúčam, aby menovanej doc. Mgr. Zuzane Strakovej, PhD. bol po úspešnom inauguračnom konaní, po splnení všetkých vysokoškolskou legislatívou predpísaných podmienok, udelený akademický titul profesorka v študijnom odbore číslo 2.1.32 cudzie jazyky a kultúry.